

Pwyllgor :	Y Pwyllgor Safonau
Dyddiad :	23 Chwefror 2026
Teitl :	Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch
Awdur :	Siôn Huws, Rheolwr Priodoldeb ac Etholiadau
Pwrpas :	Adrodd ar opsiynau ar gyfer cyhoeddi manylion y Gofrestr ar wefan Cyngor Gwynedd

Cefndir

1. Cyflwynir yr adroddiad hwn yn unol â phenderfyniad y Pwyllgor yn ei gyfarfod ar 3 Tachwedd 2025 i dderbyn adroddiad ynghylch opsiynau i gyhoeddi manylion y Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch ar wefan Cyngor Gwynedd.

2. Mae'r Cod Ymddygiad Enghreifftiol yn ei gwneud yn ofynnol i aelodau ddarparu hysbysiad ysgrifenedig i'r Swyddog Monitro o unrhyw gynnig o letygarwch, buddiant materol neu fantais sy'n werth mwy na swm a bennir gan yr awdurdod. Penderfyniad Cyngor Gwynedd mai £25 ddylai'r swm hynny fod, a darparu ymhellach y dylid ei gofrestru pe derbynir y cynnig hwnnw ai peidio.

3. Mae ffurflen bwrpasol ar gael i gofrestru cynigion o'r fath ac mae copi wedi ei hatodi fel **Atodiad 1**.

Y Protocol

4. Mabwysiadodd y Cyngor Brotool ar Roddion a Lletygarwch Aelodau yn 2004. Yn sgil cyhoeddi Cod Ymddygiad newydd a Chanllawiau gan yr Ombwdsmon adolygwyd y Protocol gan y Pwyllgor Safonau, gan gyflwyno ei argymhellion ar gyfer diwygio'r Protocol i'r Cyngor Llawn. Mabwysiadwyd y Protocol cyfredol gan y Cyngor ar 2 Mai 2013. Atodir copi o'r Protocol fel **Atodiad 2**.

Y Gofrestr

6. Mae'r pwyllgor hwn yn y gorffennol wedi trafod priodoldeb cyhoeddi'r gofrestr ar y wefan y Cyngor. Penderfynwyd bryd hynny na ddylid gwneud am y tro. Tra ei bod yn ddyletswydd statudol rhoi'r Gofrestr Fuddiannau Aelodau ar y we nid yw'r un orfodaeth yn ymestyn i'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch.

Ystyriaethau

7. Ar hyn o bryd cyflwynir adroddiadau rheolaidd cyhoeddus i'r pwyllgor yn nodi yr hyn sydd ar y gofrestr ond heb enwi'r cynghorwyr dan sylw.

8. Mae'r Protocol yn nodi “ y bydd y gofrestr ar gael i'r cyhoedd i'w archwilio” (para 6.2). Mae hefyd wedi ei gynnwys yng Nghynllun Cyhoeddi'r Cyngor fel un o'r Cofrestrau sy'n gyhoeddus, ond ar gael ar ffurf papur yn unig.

9. Seilir y Cod Ymddygiad i Aelodau ar 'Egwyddorion Nolan, sydd hefyd wedi eu cynnwys yn benodol yng Nghod Ymddygiad Cyngor Gwynedd.

Ymysg yr egwyddorion hyn mae

“Uniondeb a Gwedduster

Mae'n rhaid i Aelodau beidio â'u rhoi eu hunain mewn sefyllfa lle y gallai unrhyw rwymedigaeth ariannol neu rwymedigaeth arall i unigolion neu sefydliadau a allai geisio dylanwadu arnynt o ran cyflawni eu dyletswyddau godi amheuan ynglŷn â'u huniondeb. Mae'n rhaid i Aelodau osgoi ymddygiad sy'n ymddangos felly ar bob achlysur...

Bod yn Agored

Mae'n rhaid i Aelodau fod mor agored â phosibl ynglŷn â'u holl weithredoedd a gweithredoedd eu hawdurdod. Mae'n rhaid iddynt geisio sicrhau bod datgeliadau gwybodaeth yn cael eu cyfyngu yn unol â'r gyfraith yn unig.

Atebolrwydd

Mae Aelodau'n atebol i'r etholaeth a'r cyhoedd yn gyffredinol am eu gweithredoedd ac am y ffordd y maent yn cyflawni eu cyfrifoldebau fel Aelodau. Mae'n rhaid iddynt fod yn barod i ildio i unrhyw graffu sy'n briodol i'w cyfrifoldebau.”

10. Gallai rhai cofrestriadau gynnwys data personol (e.e manylion y person a wnaeth y cynnig) neu wybodaeth arall na fyddai'n briodol ei ddatgelu oherwydd amgylchiadau penodol.

Casgliadau

11. Mae trefn o gofrestru cynigion o roddion a lletygarwch yn rhan greiddiol o'r fframwaith foesegol, ac yn hyrwyddo tryloywder ac atebolrwydd drwy alluogi'r cyhoedd i weld cynigion a dderbynnir gan aelodau yn rhinwedd eu dyletswyddau. Mae'n gymorth i gryfhau a chynnal hyder y cyhoedd yn y modd y gwneir penderfyniadau gan hefyd warchod yr aelodau eu hunain rhag unrhyw gyhuddiadau di-sail. Credir bod datgeliad llawn o'r manylion (yn ddarostyngedig i unrhyw ystyriaethau diogelu data neu amgylchiadau arbennig) yn angenrheidiol i gyflawni'r pwrpasau hyn.

12. Yn sgil yr uchod rydym o'r farn y byddai cyhoeddi'r Gofrestr ar wefan y Cyngor yn briodol ac yn cyd-fynd gydag egwyddorion sylfaenol y Fframwaith Foesegol. Serch hynny byddai angen sicrhau fod unrhyw ddatgeliad cyhoeddus yn cwrdd â darpariaethau perthnasol diogelu data.

Argymhelliad

13. Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried y casgliadau uchod